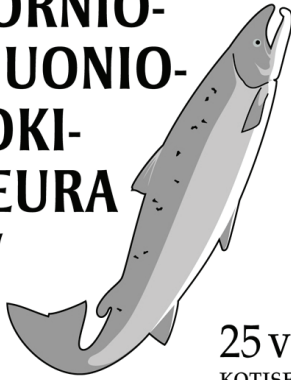

TORNIO- MUONIO- JOKI- SEURA ry

25 VUOTTA
KOTISEUTUTYÖTÄ

MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Kalervo Aska

+35840 811 4063

kalervo.aska@hotmail.com

Ministeri Sirkka-Liisa Anttila lausui 20.5.2009 seuraavaa: *“Erityisesti arvioidaan luonnonlohikantojen kestävyyttä, poikastuotantoa ja nuorten lohien eloonjääntiä meressä. Jos edellytykset täyttyvät, lohiasetusta muutetaan sen yhteydessä annetun valtioneuvoston lausuman mukaisesti.”* Puheessaan Turussa 20.1.2010 ministeri Anttila lausui: *“Itse ajattelen, että Torniojoen poikastuotanto ei vieläkään ole maksimissaan. Meidän kaikkien yhteinen tavoite on saada joki maksimaaliseen tuotantoonsa, jolloin siitä hyötyvät kaikki. Näin ollen olen suhtautunut varovasti lohiasetuksen avaamiseen. Olen kyllä valmis tekemään siihen parannuksia, jos laajasti nähdään että sellaisia voidaan tehdä lohikannan vaarantumatta.”*

Satakuntaliitto viittasi kutsussaan eduskunnassa 10.12.2009 järjestettyyn lohiseurantatilaisuuteen. Muistutukseksi lohien kuolevaisuudesta tuomme kokousväen tietoon lausumamme samalta päivältä:

PELLON HENKI

Turtola 10.12.2009, Satakuntaliiton lohitalaisuus Reposaaressa 8.2.2010

Tornionjoen lohi pelastettiin sukupuuton partaalta vasta 90-luvun puolivälissä vaikeiden tuskien jälkeen. Tornionjokilaakson lohiluonnonvara oli riistetty vuosikymmeniksi ylikalastuksella merialueella.

Vasta neljätoista vuotta on lohta päässyt edes jonkunlainen määrä kotijokeensa. Se tarkoittaa vain kahta-kolmea lohisukupolvea. Tämä on sinänsä myönteinen saavutus. Jokilaakso on saanut edes osan sille vuosisatoja kuuluneesta omaisuudestaan takaisin. Se on vaatinut kuitenkin valtavaa taistelua ja taloudellisia uhrauksia väylänvarren miehiltä.

Vihdoin, viime elokuussa Pellossa pidetyssä valtakunnallisessa seminaarissa pääsivät jokivartiset ja ammattikalastajat samaan pöytään ja rakentamaan keskusteluyhteyden lohivarannon hyödyntämisestä ja kalastuksen säätelemisestä. Monista keskeisistä periaatteista keskusteltiin ja päästiin jopa yhteisymmärrykseen. Molemmat osapuolet toivoivat hyvän keskusteluyhteyden jatku-

van yhteisen lohistrategian luomiseksi maahamme. Se olisi aivan välttämätöntä, jotta voitaisiin asiallisesti ja rakentavasti laatia kalastusta koskevaa säädöstä maahamme ja koko Itämeren alueelle.

Eräs merikalastajien edustaja soitteli viikko sitten viimeksi allekirjoittaneelle ja kyseli jatkon perään. Näyttää siltä, että Maa- ja metsätalousministeriö ei halua tukea alkanutta prosessia eikä halua tarjota foorumia yhteisen lohistrategian luomiseksi Suomeen. Se on päinvastoin aloittamassa uuden lohiasetuksen valmistelut rannikkopyynnin aikaistamiseksi ilman minkäänlaista lohipoliittista ohjelmaa. Tämä on hämmästyttävää, kun muistaa minkä tasoinen valmistelu vuonna 2008 nähtiin.

MMM on laadituttanut erään selvityksen lohienkalastuksen taloudellisista vaikutuksista. Kyseinen selvitystyö on moniselitteinen ja sisältää monia virheitä. Työryhmän sihteeri prof. Erkinaro onkin luvannut selvityksestä uuden ja selkeämmän version jossa numeeriset ja muut virheet olisi korjattu. Korjaustyön piti valmistua marraskuun loppuun mennessä 2009. Keväällä julkaistua ensimmäistä versiota on ministeriössä pidetty vuoden 2008 lohiasetuksen edellyttämänä sosioekonomisena selvityksenä. Selvityksen laatija RKTL ei pidä sitä sellaisena vaan pitää kyseistä selvitystä vasta kehikkona. Asiaa pitää kysyä laitoksen ylijohtajalta ja tutkimusjohtajilta.

Se antaa suuntaviivoja yhden osa-alueen osalta, mutta se ei ole laisinkaan kattava ollakseen strateginen pohja kalastuksen säätelylle. Puutteellisenakin kyseinen selvitystyö osoittaa urheilukalastuksen merkityksen lohien tärkeimpänä hyödyntämismuotona.

Biologiselta kannalta tarkasteltuna lohien kappalemääräiseen lisäpyyntiin ei ole perusteita. Tämän totesi myös minulle soittanut merikalastajien edustaja!

RKTL:n lausunnon mukaan Tornionjoen lohikanta ja pyynti on lähellä MSY-tasoa, (suurin kestävä verotus, maximum sustainable yield) mitä voidaan pitää biologisena vähimmäisrajana kalakannan suojelussa ja kestävässä verotuksessa.

Lohenpoikasten selviytymisluku merivaelluksella aikuisiksi lohiksi on ollut erittäin heikko ja suuren huolen aiheena tutkijoille. Tosin vuoden 2008 osalta saatiin yksittäinen parempi luku (n. 20 %), mutta ICES ja RKTL pitävät sitä vain satunnaisena lukuna eikä trendin muutoksena. Lohilaskennan ensimmäisen vuoden antama arvio jokeen nousseista lohista on 30 – 40.000 lohta. Se on vain 3 % joesta merelle vaeltaneista smolteista. Tämä todistaa osaltaan vuoden 2008 lukeman satunnaisuuden. Liitän ohien ICES: n raportin.

Lohilaskuri havaitsi 21.000 lohta, mutta ilmoitettuun lukemaan on lisätty arviolta mittauskatkoksissa syntynyt epätarkkuus. Yhden vuoden mittaus antoi odotettua huomattavasti pienemmän lukeman. Lohilaskurin lukema vastaa vain sitä jokeen saapuvien lisälohien määrää, mitä ministeriö Tornion kuulemistilaisuudessa ennusti 1.6.2009. Lukema on erittäin pieni verrattuna myös edellisen kesän noin 12-13.000 lohien jokisaaliiseen.

Yllä mainituilla perusteilla luonnonlohen lisäpyyntiin ei ole mitään perusteita.

Rajajokisopimus on varoittava esimerkki siitä kun Suomi pyytää rannikollaan Ruotsia enemmän ruotsalaista luonnonlohta. Suomen pyytämästä luonnonlohesta yli 80 % on ruotsalaista, johon kansainvälisen merioikeussopimuksen kuultuvaltioperiaatteen mukaan on Ruotsilla ensisijainen oikeus.

Tämä ÄRSYTTÄÄ ruotsalaisia. Ärsytyksen määrää ei pidä lähteä lisäämään lisäämällä ruotsalaisen kalan varastamista rannikkopyynnillämme. Asiasta voi seurata kilpavarustelu ja luonnonlohen täysi tuho.

Pelastusrenkaaksi saattaa osoittautua alkuvuodesta 2010 Euroopan Komissiolta tuleva uusi Itämeren lohenhoitosuunnitelma, niin sanottu SAP 2.

Uutta lohiasetusta tullaan perustelemaan vuoden 2008 lohiasetuksen ponsilla. Tässä yhteydessä on pakko vaatia edellisen, vuoden 2004 lohiasetuksen ponsien lunastamista ennen kuin uudempia otetaan käsittelyyn.

Vuoden 2004 lohiasetuksessa luvattiin selvittää terminaali-alueiden kalastus Varsovan komission kyseisen strategian mukaiseksi. Strategiassa mainitaan, että valtioiden on osoitettava, että terminaaleissa ei pyydetä luonnonlohta. Pellon seminaarissa kalastusneuvos Aro todisti, että ministeriö ei ole selvittänyt mitä kalaa Kemin terminaalissa pyydetään.

Tämä kyseinen toimetttömyys terminaalikalastuksen osalta pilasi rajajokisopimuksen onnistumismahdollisuudet jokilaakson kannalta. Terminaalikysymys on ehdottomasti selvitettävä ennen mitään uusia toimenpiteitä. RKTL esitti vuonna 2008 Kemin terminaalin purkamista kolmessa vuodessa. Terminaali-pyynti on saattanut myös merikalastajat epätasa-arvoiseen asemaan ja on aiheuttanut aiheellista katkeruutta naapurialueilla.

Rajajokisopimuksen perusteella oli helppo ennustaa, että ministeriö lähtee levittämään varhennettua pyyntiä pitkin rannikkoa. Nyt pitäisi antaa lohikannan vahvistua. Lohikannan vahvistuminen antaa edellytykset menestykselliseen kalastusmatkailuun ja johtaa hallitusohjelman mukaisesti selvyteen siitä mikä on jokien täysimääräinen poikastuotanto.

MUISTUTAN VIELÄ KANSANTALOUDELLISESTA NÄKÖKULMASTA

Kansantalouden kannalta havaspyynnin voimakas lisääminen on turmiollista. Vuoden 2008 saalisvarmuus toi Suomen puolelle Tornionjoki-varteen kolmen miljoonan euron matkailutulon. Jos kaikki joesta pyydetty lohet olisi pyydetty jokisuulla elintarvikkeeksi, olisi saaliin arvo ollut toteutuneen keskihinnan perusteella vain 0,2 miljoonaa euroa. Jos kaikki lohilaskurin mukaan vuonna 2009 jokeen nousseet lohet olisi pyydetty elintarvikkeeksi, olisi saaliinarvo ollut 0,5 miljoonaa euroa.

Tämä on se potentiaali minkä valtiot yhdessä kalastuksen lisäämisellä hetkellisesti voivat saavuttaa, mutta samalla menetetään viimeinenkin kutulohi. Ennakkotiedot kertovat siitä, että myytyjen lohilupien määrä olisi kasvanut vuonna 2009 noin tuhannella. Tämä ennakoisi matkailutulon kasvaneen n. 0,5 miljoonalla eurolla edellisestä vuodesta. Sieltä löytyy se taloudellinen potentiaali, eikä elintarvikepyynnistä.

Kalervo Aska

pj Tornio-Muoniojokiseura ry